

ILLFA 4

DECEMBER 2016 / 2017

INFORMAČNÉ LISTY FAKULTY ARCHITEKTÚRY STU V BRATISLAVE

CENA PROF. KUSÉHO PROF. POHANIČOVEJ

prof. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD. pri preberaní Ceny Martina Kusého

Autorom bronzovej medaily Cena Martina Kusého je sochár Marián Polanský.

prof. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD. s moderujúcou Soňou Müllerovou

Spolok architektov Slovenska udeľoval aj tento rok na jeseň tradičné architektonické ceny. Cenu prof. Kusého za významný prínos v oblasti dejín architektúry 19. storočia udelil významnej historičke architektúry, dlhoročnej pedagogičke a našej kolegyni na Fakulte architektúry STU prof. Ing. arch. Jane Pohaničovej, PhD. Vo svojej vedeckej a odbornej práci sa prof. Pohaničová kontinuálne a systematicky venuje dejinám architektúry 19. storočia. Na základe vlastných bádateľských výsledkov vo svojich publikáciách prezentovala množstvo nových poznatkov o dejinách architektúry 19. storočia na Slovensku i v širšom stredo európskom kontexte. K charakteristickým črtám jej prístupu ku skúmaniu dejín architektúry 19. storočia patrí trvalý záujem o osobnostné pozadie vzniku architektonických diel na Slovensku. Profesorka Pohaničová je autorkou a spoluautorkou veľkého počtu vedeckých a odborných monografií, autorka spolupracuje s vedeckými inštitúciami, pamiatkovými a univerzitnými pracoviskami doma aj v zahraničí. Svojím doterajším dielom prof. Jana Pohaničová prispela k procesu objektivizácie hodnôt architektúry 19. storočia a zásadným spôsobom rozšírila poznatky tohto obdobia dejín slovenskej architektúry. **K oceneniu prof. Janke Pohaničovej srdečne gratulujeme!**

CENY SAS 2016

Okrem Ceny prof. Kusého Spolok architektov Slovenska udelil aj ďalšie tradičné architektonické ceny Cenu Emila Belluša za celoživotné architektonické dielo, Cenu Dušana Jurkoviča za architektonické dielo a jednu novú Cenu Inspirelli Awards.

Porota v zložení Ladislav Domen (USA), Jacek Ewý (Poľsko), Oleg Haman (ČR, predseda poroty), Jaroslav Janek (Slovensko), Ján Studený (Slovensko – laureát Ceny Dušana Jurkoviča za rok 2015), Pavel Simko (Slovensko), Peter Zalman (Slovensko) posudzovala 20 architektonických diel a na základe obhliadky diel vybrala nominácie nasledovných diel:

Na základe obhliadky vybraných piatich diel porotcovia rozhodli o nomináciách na Cenu Dušana Jurkoviča:

- > **Dostavba areálu MZV, Bratislava**
autori arch. riešenia: Ján Pavúk, Ilja Skoček, m.
- > **Kaplnka vzkriesenia, Poprad-Kvetnica**
autor arch. riešenia: Samuel Netočný
- > **Centrála GUMEX Slovakia, Nitra**
autori arch. riešenia: Branislav Hovorka, Martin Paulíny
- > **Panorama City, Bratislava**
autor arch. riešenia: Juraj Hermann
spolupráca: Patrik Pavlásek, Daniel Ružička,

Jana Valachovičová, Beáta Hermannová, Daniel Mikunda, Viera Hajasová, Marek Vančo, koncept trojuholníkových veží: Ricardo Bofill Materská škola Guliver, Banská Štiavnica, autor architektonického riešenia: Richard Murgaš

Cenu Dušana Jurkoviča v roku 2016 udelil Spolok architektov Slovenska Richardovi Murgašovi za dielo **Materská škola Guliver v Banskej Štiavnici**.

Z hodnotenia poroty: „Postoj, snažme sa využiť a zveladiť to, čo máme bol známy už našim predkom a z hľadiska udržateľnosti ani dnes nestráca na platnosti. Nová škôlka na mieste staršej budovy prezentuje nadštandardný architektonický výkon: od návrhu po realizáciu, od riešenia hmoty po zariadenie interiéru pre pobyt detí. Architektúra vyžaruje pohodu, odráža výbornú spoluprácu investor – architekt. Budova má zaujímavu členenú hmotu, optimálny kontakt s členitým terénom. Osobitou témou je interier škôlky, dobre zvolená farebnosť, jednoduchosť, čitateľnosť a pozoruhodný výsledok vychádzajúci z domácich zdrojov v regióne Stredného Slovenska. Je dôležité zdôrazniť, že ide o využitie už existujúcej stavebnej substance dvojpodlažnej vily, v ktorej architekt videl ďalšie možnosti rozvinutia štruktúry už pre novú funkciu.“

vpravo: doc. Lubomír Títl s pani manželkou arch. Lýdiou Titlovou

doc. Lubomír Títl, arch. Ilja Skoček, st. a arch. Ferdinand Konček pri preberaní Ceny prof. Emila Belluša s prezidentom SAS arch. Jurajom Hermannom

v strede doc. Elena Lukáčová a vľavo dolu prof. Lumír Lyšek

Jednými z nominovaných na Cenu Dušana Jurkoviča bolo dielo arch. Ilju Skočeka m. a arch. Jána Pavúka (v strede)

Prezídium Spolku architektov Slovenska udelilo Cenu Emila Belluša za celoživotné dielo kolektívu autorov: Ing. arch. Akad. Arch. Ferdinand Skoček, nar. 9. júla 1929, Praha Ing. arch. Akad. Arch. Ilja Skoček, nar. 12. júna 1930, Brno doc. Ing. arch. Akad. Arch. Lubomír Títl, nar. 27. mája 1929, Bratislava, ktorých tvorba prispela k formovaniu modernej architektúry 20. storočia na Slovensku. Laudatio pre laureátov Ceny Emila Belluša za celoživotné dielo predniesol architekt Martin Kusý.

Po prvý raz sa objavila v cenách SAS nová kategória: **Cena Inspirelli Awards Slovakia 2016**. Inspirelli Awards je celosvetová súťaž pre študentov architektúry, dizajnérov a architektov do 35 rokov. Víťazom národného kola súťaže sa stal architekt **Michal Mihaľák**.

Nakoľko do užšieho výberu nominácií na Cenu Dušana Jurkoviča sa dostalo aj dielo Dostavba areálu Ministerstva zahraničných vecí SR v Bratislave, autorov Jána Pavúka a Ilju Skočeka, m., tak kolegovi arch. Jánovi Pavúkovi gratulujeme tiež! Ceny boli slávnostne odovzdané 16. novembra 2016 v malej sále Slovenskej filharmónie v Bratislave, konferovanie a moderovanie slávnostného odovzdávania cien bolo zverené Soňi Müllerovej. Hudobný program večera predniesol Slovenský komorný orchester pod umeleckým vedením Ewalda Danela.

- ID -
Foto: Andrej Trebatický.

CENA PRE FRANCÚZSKE ARCHITEKTKY 2013-2016

Výstava architektonických diel ocenených francúzskych architektiek Prix de femmes architectes 2013-2016 bola otvorená 3. novembra 2016 na Fakulte architektúry STU. Výstavu otvorila zakladateľka ceny Catherine Guyot, zo Združenia pre výskum miest a bývania vo Francúzsku (ARVHA Association pour la recherche sur la ville et l'habitat). Výstava predstavila výber architektiek – víťaziek z francúzskej ceny a ich výnimočné projekty, sprostredované na Slovensku profesionálnym združením architektiek „Women Architects“ a jednou z najvýraznejších a najúspešnejších slovenských architektiek v súčasnosti Andreou Klímkovou.

Cena Prix des Femmes Architectes je organizovaná od roku 2013 francúzskou organizáciou Združenie pre výskum miest a bývania (ARVHA – Association pour la recherche sur la ville et l'habitat) a podporované Francúzskym ministerstvom pre kultúru a komunikáciu (Ministère de la Culture et de la Communication), Francúzskym ministerstvom pre práva žien (Ministère des Droits des Femmes) a Nariadením pre architektov vo Francúzsku (Ordre des Architectes en France, organizácia podobná Slovenskej komore architektov). Výstava sa konala na Fakulte architektúry, v novorekonštruovanom priestore na Ústave urbanizmu a územného plánovania. Bývalá štruktúra malých kancelárskych priestorov bola uvedená do pôvodného stavu (Bellušovho návrhu) do viacúčelového otvoreného priestoru, ktorý má slúžiť ako živý multifunkčný priestor a v tomto prípade ako galéria pre projekty francúzskych architektiek. Je to vôbec prvá výstava v upravenom priestore. Architekt Bohumil Kováč, vedúci ústavu bol s nadšením tvrdil, že historický pohľad na architektúru ako mužskú profesiu sa postupne mení a táto výstava je dôkazom toho, ako veľa môžu ženy ponúknuť v architektúre. Zakladateľka ceny Catherine Guyot poukázala vo svojom prejave, že existuje veľmi malý počet ľudí schopných spomenúť si na najmenej tri mien žien

Sprava: prof. Bohumil Kováč vedúci Ústavu urbanizmu a územného plánovania, Catherine Guyot, Véronique Descharrières, Andrea Klímková, Zuzana Krivošová (Manažérka združenia „Women Architects“).

architektiek (obvyčajne to začína a končí s menom Zaha Hadid), a tak namiesto pochybovania o dôvode udelenia takej ceny by sme mali hovoriť: „Prečo nie?“ Cena sa udeľuje v troch kategóriách: pre mladé architektky (pod 40 rokov), architektky (nad 40 rokov) a originálne dielo. Po otvorení výstavy sa uskutočnila prednáška o Parížskej Zoologickej záhrade jednou z autoriek, francúzskou architektkou Véronique Descharrières, jednou z riaditeľiek a partnerov parížskej pobočky ateliéru Bernard Tschumi urbanists Architects. Prednáška ukázala na veľa neočakávaných situáciách, ktoré môžu stretnúť tvorcovia takéhoto projektu, ale tiež poukázala na veľké množstvo príjemných a zábavných momentov návrhového procesu. Výstava trvala do 18. novembra 2016.

– Podľa zdroja: <http://www.andreaklimko.com/prix-des-femmes-architectes-on-display-in-bratislava/> –

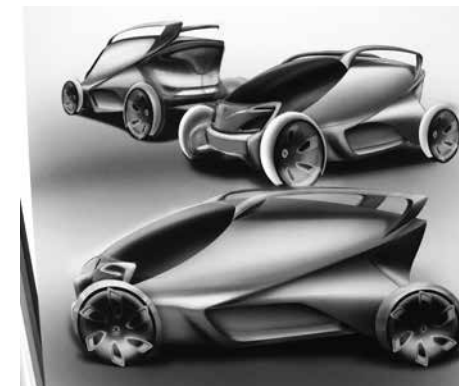
Véronique Descharrières vysvetlila okolnosti ceny a najmä dôvody za ňou a navyše okrem všeobecných informácií vyjadrila svoj osobný názor navyše aj ku každej ocenej architektke a jej projektu.

Catherine Guyot vysvetľuje dôvody vzniku ceny

Véronique Descharrières vľavo, Catherine Guyot v strede a Andrea Klímko vpravo

DESIGN V POHYBE

Úvodným projektom s názvom **Design v pohybe alebo pohyb v designe** naštartoval vo štvrtok 3. novembra 2016 na Fakulte architektúry STU v Bratislave cyklus na seba voľne nadväzujúcich výstav. Jedná sa o prezentáciu študentských prác, ktoré vznikli na dizajnerských školách na Slovensku a v Čechách, kde sa dizajn alebo príbuzné odbory vyučujú. Cieľom cyklu je predstaviť tento dynamicky sa rozvíjajúci odbor. Prvá výstava bola otvorená v priestoroch foyer Fakulty architektúry STU v Bratislave.

Vystavujúce školy:

- > Ústav dizajnu – Odbor priemyselný dizajn, FA STU Bratislava
- > Vysoké učení technické v Brně Ateliér produktového a průmyslového designu
- > Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara, Žápadočeská univerzita v Plzni
- > Ateliér priemyselného dizajnu, Fakulta umění, Technická univerzita v Košiciach
- > Fakulta multimediálních komunikací, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- > Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Pri príležitosti výstavy bola vydaná rovnomená publikácia, ktorá po prvýkrát predstavuje popredné dizajnerské školy s mnohoročnou tradíciou na teritóriu bývalého Československa. Cieľom je predstaviť dizajn v rôznych miestach, kde pôsobia zúčastnené vysoké školy so zameraním na priemyselný dizajn a to nielen na území bývalého Československa.

Napriek tomu, že sa nejedná o súťaž, budú udelené ceny dekanov a mimoriadna Cena Františka Pelikána, nedávno zosnulého významného pedagóga a dizajnéra z Plzne.

Projekt vznikol vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia a vďaka všetkým vystavujúcim školám. Výstava na FA STU trvala do 13. novembra 2016.

– upr. podľa: http://www.fa.stuba.sk/sk/dianie-na-fakulte/aktuality/medzinarodna-vystava-design-v-pohybe.html?page_id=6237
Foto z výstavy: ID –

So začiatkom akademického roka 2016/17 pribudol na Fakulte architektúry nový výstavný a edukačný projekt pod názvom „FreshArt“. Študenti, pedagógovia a verejnosť mali možnosť vidieť budovu fakulty ako nový galerijný priestor. Na schodiskových podestách vo verejných priestoroch Fakulty architektúry boli od 20. septembra do 30. novembra 2016 nainštalované umelecké diela mladých absolventov Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Päť mladých umelcov, už nie neznámych mien, súčasnej výtvarnej scény, predstavilo svoju tvorbu prostredníctvom výstavy a autorských prednášok. Každá prednáška bola vopred konzultovaná a cielene koncipovaná s autorom tak, aby poslucháči architektúry dokázali poznatky využiť a prepojiť ich s aj architektonickou tvorbou. Študentom prednášala maliarka **Žofia Dubová**^[1], ktorá v prednáške *Ohraničený priestor* otvorene rozprávala o svojej tvorbe, zahraničných pobytoch a dokonca aj o svojom rešpekte pred architektom. Zvedavosť poslucháčov prešla do diskusie, ktorú podporila aj dekanka doc. Ľubica Vítková. Maliar **Peter Cvik**^[2] spoločne s architektkou Silviou Brnou predstavili v prednáške *Osobné možnosti* poslucháčom možnosti nových spoluprác medzi umelcom a architektom. Táto inšpi-

ratívna prednáška ako spolupracovať s umelcom prilákala najmä mladšie ročníky študentov na Fakulte architektúry. **Dominika Žáková**^[3], ktorá sa venuje malbe vsadila na farebnosť. Prednášala o *Farbe v architektonickom diele*, ktoré je pre jej tvorbu charakteristické. Veľkým úspechom bola časť prednášky ako správne inštalovať umelecké dielo v priestore. **Zuzanu Sabovú**^[4] poznáme ako sochárku, grafičku a umelkyňu, ktorá nemá strach z experimentovania. Na autorskej prednáške *Proces kresby* predstavila kresbu ako výrazový prostriedok, ktorý potrebuje aj architekt pri jeho tvorbe. Detailné procesy oživila ukážkami, kedy kresba môže byť aj sochou alebo architektonickým dielom. Poslednou a asi najvýraznejšou autorkou bola „taterka“ (resp. tetovačka) a maliarka **Andrea Kopecká**^[5]. Andrea prednášala o *Priestore v ploche*, nie len o tetovaní a malbe. Predstavila zraňovanie architektúry v meste, v ktorom žije. Ako jediná rozprávala o kritickom videní modernej architektúry a aj o chátraní pamiatok. Táto aktuálna téma a následná diskusia s poslucháčmi bola pre samotnú autorku natoľko inšpiratívna, že sa začala venovať malbe „ranej“ architektúry.

Prednášky o autorskej tvorbe spolu s inštaláciou veľkoformátových maliieb vo verejných priestoroch vzbudili záujem, o čom svedčila vysoká návštevnosť na prednáškach. Medzi študentmi architektúry a mladými umelcami vznikli nové prepojenia. Zásadným plusom vidím nové inšpiračné zdroje, postupné mazanie bariér medzi architektom a umelcom, ktoré boli priznané na oboch stranách. Spolupráca Fakulty architektúry s Freshmen's Gallery priniesla nové možnosti tvorby medzi výtvarníkmi a študentmi architektúry. Prekvapivý bol najmä počet návštevníkov širokej verejnosti a bývalých absolventov FA STU, ktorý svojím počtom vyrovnali študentskú časť.

Projekt FreshArt vznikol vďaka finančnej podpory Fondu na podporu umenia a v spolupráci Freshmen's Gallery s Fakultou architektúry STU.

—Mgr. art. Paulina Erbringerová,
Kurátorka a autorka projektu Kurátorka a autorka projektu a doktorandka Ústavu výtvarnej tvorby a multimédií—

Zuzana Sabová (1987) absolventka Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Patrí medzi generáciu autorov, ktorí vo svojej tvorbe objavujú nové hranice, neboja sa nových technológií, veľkých rozmerov diel a experimentu s materiálom. Výsledkom práce Zuzany Sabovej nachádzame diela od kresieb, inštalácií vo verejnom priestore až po performance.

ZUZANA MANÍKOVÁ A MIKULÁŠ MANÍK — 40 ROKOV ARCHITEKTÚRY

Výstavy, či prehliadky sú vždy príležitosťou na bližšie spoznanie i zamyslenie. Spoznanie diel, spoznanie filozofie i cesty tvorby, spoznanie tvorcov. Architektonické výstavy sú ešte aj oslavou poslanía architektonickej tvorby integrujúceho v sebe filozofiu bytia, umenie výtvarné, technické disciplíny a zároveň vytvárajúce platformu pre ďalšie druhy umení. Umení rozvíjajúcich sa v priestoroch prírodných i priestoroch človečenstvom tvorených, umení rozvíjajúcich sa v prostredí historickom i prostredí úplne novom. K takémuto chápaniu architektúry nás vychováva naša Alma Mater — Bratislavská architektonická škola. Škola, ktorá nám dala nielen lásku k tvorbe, pre naplnenie nášho pracovného zmyslu života, ale aj škola, ktorá mnohým dala aj lásku partnerských vzťahov a impulz pre naplnenie aj života osobného. Preto, po rokoch tvorby, sa na túto školu mnohí vracajú, aby jej a v nej predstavili svoju púť i tvorbu.

Dnes teda predstavujú svoju púť i tvorbu Architekti a manželia — Manželia a architekti. Zuzana a Mikuláš Maníkovci. Zuzana — rod. Šalingová, (Zuzka *1950, Bratislava) a Mikuláš (Miki *1949, Závadka pri Prešove), ktorí absolvovali v roku 1974 architektúru — tu, v tejto budove — na Stavebnej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. V tom istom roku nastúpajú do zamestnania na Pamiatkovú správu v Rožňave, regiónom plnom vzácných, monumentálnych (hrad Krásna Hôrka), ale aj malých aj do dnešných dní nedocenených pamiatok a zároveň regiónom rozmanitým a bohatým na prírodné skvosty. Pri pracovnom stretnutí s týmito skvostami sa architektova ruka musí riadiť mimoriadnou pokorou a citom, nielen pre koncept ale hlavne pre detail. Pre súlad s prostredím i udalosťami tu kedysi byvšími. Možno prirodzený cit pre detail priviedol Maníkovcov k tejto práci a určité práca v Rožňave rozvinula v nich túto danosť,

Dosahujú práve v týchto svojich dielach úroveň ďaleko presahujúcu región BA Slovensko. Nemecký vojenský cintorín v Hunkovciach (1994) opäť svojím osadením, svojou koncepciou, svojimi prvkami, detailmi patrí nielen k ich vrcholným dielam ale aj k skvostom Slovenskej architektúry posledného desaťročia XX. storočia, svedčiacich o uvoľnení architektonickej tvorby spod reálnozáložného diktátu. V novom miléniu sa Maníkovci začínajú venovať aj iným aktivitám, vydavateľskej činnosti a realizáciám nielen svojich diel, ale aj diel — respektíve súčasti diel iných autorov. Ich tvorba sa sústreďuje na rodinné domy a akoby väčšia škála aktivít, ale hlavne komunikácia so súkromným investorom — v mnohých prípadoch nerespektujúcim „maníkovský“ rukopis — nepriali natoľko prejavu sa ich citu pre celkovú harmóniu diela, tak ako v predchádzajúcich rokoch. Stále sa však, aj tu, objavujú jemné citlivé a kultivované momenty a detaily, ktoré svedčia o veľkom zmysle pre materiál a jeho uplatnenie a o zmysle pre proporcie a krásno práve každodenného detailu v nevšednom vyjadrení. Tvorba Maníkovcov je potvrdením že architektúra je umením, špecifickým umením, integrujúcim v sebe mnoho ďalších umeleckých odvetví a zároveň integrujúcim do nášho prostredia, do prírody spolu so sebou aj tie ostatné umenia, dopĺňujúc kultúrny obraz a vytvárajúc novú kultúrnu kvalitu. Návrat do prostredia Alma Mater a predstavenie svojej zrelej tvorby je udalosťou, ktorú ako architektonická obec môžeme iba velebiť. Dodáva tak Fakultu architektúry k úlohe edukačno-iniciátornej, úlohu mapovania našej architektonickej — aj slovensko-ďalekovýchodnej scény. Prezentácia tvorby, plná originálnych výkresov s filigránskym vypracovaním ceruzkou a „vyfahovátkom“ je v dnešnej dobe počítačových technológií „Ctrl Copy — Ctrl Paste“ tým, čím sa tvorba Maníkovcov i výuka na architektúre rokov 60-tych a 70-tych môže s hrdosťou prezentovať pred súčasnými študentmi u nás i v celoeurópskom priestore.

Dovoľte mi popriať Maníkovcom ešte dobré zdravie, stále trvajúcu vzájomnú lásku, motivujúcu ich do ďalších krásnych tvorivých činov, pozdvihujúcich kultúru nášho prostredia, a Fakultu architektúry a tomuto nádhernému monumentálnemu foyeru, ešte neprístupnému mnohých výstav našich tvorcov, naplniť tak ozajstné poslanie kultúrno-výchovné.

—Martin Drahovský—
Kurátorský vstup pri príležitosti otvorenia výstavy 15.11.2016 na Fakulte architektúry STU v Bratislave-

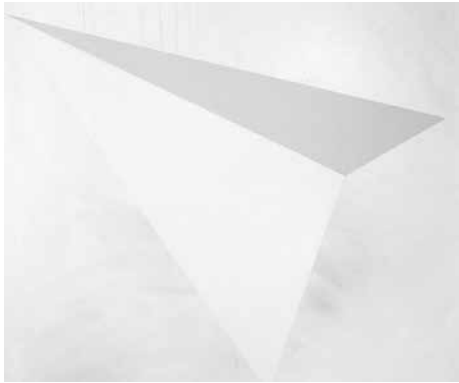
Foto z výstavy: ID
Foto Maníkovci,
Zdroj: Anna Košuthová,
<http://presov.korzar.sme.sk/c/7924772/architekti-manikovci-zanechali-na-vychode-svoju-pecat.html>

FRESHART NA FAKULTE ARCHITEKTÚRY

Žofia Dubová (1991) absolventka Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Patrí medzi mladú generáciu autorov, ktorí vo svojej tvorbe objavujú svoje hranice, neboja sa samoty. Autorka je úzko spojená s pozorovaním prírody so záujmom o sociologický potenciál prírody a krajiny, zachádza do detailov, pracuje s emocionálnosťou vlastnej mysle.

Peter Cvik (1985) patrí k poslednej vetve absolventov, ktorí v našom prostredí rozpracovali ideu bourriaudovskej postprodukcii. Autor zachytáva pocity z miesta rovnako hodnoverne, ako akýkoľvek iný maliar v minulosti, avšak pomocou využitia súčasných expandovaných výrazových prostriedkov.

Dominika Žáková (1988) počas svojho 6-ročného štúdia navštevovala ateliér Ivana Csudaia. Charakteristickou črtou autorky je farebnosť, optimizmus a geometrické tvary — aj keď sa za striktné geometrickú maliarku nepovažuje. Diela Dominiky Žákovovej sa hrajú s divákom, ukazujú nový svet plný emocionálnej sily a nových možností. Patrí medzi výrazné osobnosti súčasnej výtvarnej scény na Slovensku.

SLOVENSKÝ RODINNÝ DOM 2000–2015

doc. Andrea Bacová, autorka knihy s dekanou FA STU,
doc. Lubica Vitkovou

Na pulty kníhkupectiev sa v októbri 2016 dostala nová reprezentačná kniha autorky Andrei Bacovej: **Slovenský rodinný dom 2000–2015**, ktorú vydalo vydavateľstvo Eurostav. Radosť z ešte „teplej“ knihy dala najavo nielen autorka, ale aj riaditeľka Eurostavu arch. Darina Lalíková, dekanka FA STU doc. Lubica Vitková za účasti kľúčových sponzorov a priaznivcov na slávnostnom uvedení v kníhkupectve Archbooks 25. októbra 2016. O pár týždňov neskôr, 13. novembra 2016 sa však v Aule Emila Belluša na Fakulte architektúry STU uskutočnila ďalšia prezentácia knihy, avšak v inom duchu. Islo nielen o predstavenie samotnej knihy, ale aj niekoľkých domov v knihe uverejnených a to v podaní ich architektov aj investorov (majiteľov a obyvateľov), kde spolu v diskusií hovorili o téme, ktorá je a bude stále aktuálna, o téme, ktorá je pre každého architekta vždy výzvou: o rodinnom dome, jeho tvorbe, problémoch pri výstavbe ako aj spokojnosti majiteľov a obyvateľov pri jeho obývaní.

–ID–

Veselá atmosféra: zľava doc. Lubica Vitková, arch. Pali Kosnáč,
arch. Pavol Pokorný, Ing. Tomáš Šep - Baumit, arch. Branislav
Puškár, arch. Lubo Závodný, doc. Andrea Bacová

zľava: arch. Darina Lalíková (Eurostav), Peter Hrozičnik
(investor), doc. Andrea Bacová (autorka knihy)

doc. Andrea Bacová

autori RD a autorka knihy Slovenský rodinný dom

KNIIHA, KTORÁ REPREZENTUJE AJ PREZENTUJE

Kniha **Slovenský rodinný dom 2000–2015** z pera docentky Andrey Bacovej a z produkcie Vydavateľstva Eurostav je reprezentatívnou publikáciou, ktorá prezentuje aj vydavateľstvo aj slovenskú architektonickú scénu, zaznievalo v úvodnom príhovore pani dekanke doc. Lubice Vitkovej v priestoroch Auly Emila Belluša na Fakulte architektúry STU. „*Ďakujem za pozdravenie pani dekanke a rád by som uviedol autorku knihy docentku Andreu Bacovú, ktorá to má na svedomí. Povie nám prečo téma rodinný dom, prečo práve 15 rokov, prečo 63 domov a prečo je kniha taká hrubá.*“ Týmto slovami vyzval moderujúci architekt a prodekan fakulty Braňo Puškár autorku knihy, aby predstavila jej koncepciu, ako aj podnetný nápad v príjemnej a neformálnej atmosfére, predchádzajúcej samotnému krstu knihy, podiskutovať k téme súčasného rodinného domu s piatimi vybranými a pozvanými majiteľmi a investormi domov v konfrontácii s pozvanými piatimi architektmi –autormi prezentovaných domov. Prítomní mali možnosť zdieľať s nimi ich pocity a skúsenosti z bývania v domoch. V popredí tohto príjemného uvažovania o bývaní v súčasnom rodinnom dome stojí práve nový konzument, investor, majiteľ a jeho skúsenosti s bývaním v dome, v danom prostredí, či už urbánnom alebo suburbánnom. Architekti –autori týchto domov stoja tentokrát akoby v pozadí. Ich úlohou je obhájiť sa, zhodnotiť spoluprácu s investorom... Prvým vyzvaným majiteľom Vily Hrozno –autorov Lubomíra Závodného, Petra Vodrážku a Dalibora Michaláka, postavenej v roku 2006 na Slavíne bol pán Hrozičnik. Na otázku moderátora, ako sa mu býva, odpovedal stručne a výstižne: „*Ďakujem za opýtanie, veľmi dobre...*“ Symbolika pomenovania Vily Hrozno podľa jeho slov tkvie v názve ulice Stará vinárska a v lokalite bývalých vinohradov. Majiteľ vily pripúšťa možnosť, že raz opäť prikočí k jeho pestovaniu. Pochvaloval si koncept domu,

ktorý aj napriek súčasnému obývaniu len dvoma osobami umožňuje rovnomerne a efektívne využívať všetky jeho priestory. Pán Hrozičnik skonštatoval na chválu architekta, že „*architekt je človek, ktorý vidí skoro všetko, kým ja nevidím nič.*“ Podstatu spolupráce investora a architekta Lubo Závodný zhodnotil: „*Investor mi zaplatil za projekt a ešte v ňom musí aj bývať...*“ Druhým predstaveným konceptom bola Vila vo viniciach navrhnutá architektom Jurajom Polák a postavená vo Svätom Jure v roku 2008. Predstaví ju prišiel pán Polák (podobnosť mien je čisto náhodná). Jeho prvotnou predstavou bývania vo vinici, bol provensálsky domček s krásnym výhľadom do viníc. Spolupráca s architektom bola podľa jeho slov dlhá. Investor mal stále pocit, že trojmesačnými rozhovormi nad návrhmi strácajú čas, tieto však priniesli ovocie v podobe premysleného a vkusného konceptu. Tretím predstaveným bol Rodinný dom na vyhladke – autorov Matúša Rezníka, Matúša Poláka, Silvie Kračúnovej, a Gabriely Kossuthovej, postavený v roku 2012 v Stupave, ktorý prišiel prezentovať jeho majiteľ pán Oršula. Majiteľ zhodnotil dom slovami „*family friendly*“, nakoľko tento minimalisticky riešený dom obýva mladá rodina s tromi deťmi a štvrtým na ceste. Dispozičné riešenie domu vie reagovať na demografické zmeny v rodine, čo majiteľ považuje za výrazné pozitívum. Štvrtý rodinný dom v Stupave z roku 2013 od architektov Pavla Pokorného a Martina Bujnu –prišiel prezentovať pán Beliak, z ktorého slov zaznelo niekoľko rád a odporúčaní pre architektov, aby sa nenechali zviklať, ani odradiť investormi a tiež konštatovanie, ktoré sa stretlo s hlasným súhlasom prítomných, že ženy sú vždy v komunikácii s investorom kľúčové. Posledný rodinný dom v Rači z roku 2013 bol prezentovaný architektom Danielom Priehodom (autori Daniel Priehoda, Mária Vanková –Sumbal + Priehoda). Dobré dimenzovaný dom na malom

pozemku je obývaný bratom architekta, je vo vidieckej zástavbe s atmosférou rekreačnej chalupy. Slovný „battle“ medzi majiteľom –investorom a architektom projektantom vždy skončil vzájomným uznaním a uvedením si, že počas vzniku projektu sa spriatelili a ich vzájomné pozitívne vzťahy trvajú dodnes. Kniha, ktorá môže byť inšpiratívnym materiálom pre projektantov a budúcich investorov rodinných domov, bola na záver príjemného stretnutia dňa 14.11. oficiálne pokrstená za prítomnosti pani dekanke a jej krstnými rodičmi sa stali pani Lalíková, šéfredaktorka Vydavateľstva Eurostav a pán Hrozičnik, majiteľ Vily Hrozno, ktorý knihu pustil do života symbolickým prípitkom na jej úspech.

–Luba Selcová–

rodinná podpora autorky, vpravo prof. Peter Vodrážka

Kolegyne a kolegovia z ÚAOB a sponzori

PROFESOR IVAN RULLER OSLÁVIL 90. NARODENINY

V rodine Čeňka Rullera, súkromného staviteľa, ktorý spolu s Františkom Uherkom v roku 1928 iniciovali výstavbu slávnej kolónie Nový dům v Brne-Žideniciach, sa 17. novembra 1926 v Brne narodil syn Ivan. Toho istého novembra, ale roku 2016, sa dožil už významný brnenský architekt a profesor na FA VUT v Brne úctyhodných 90 rokov v obdivuhodnej kondícii, ktorú mu môžeme my, omnoho mladší úprimne závidieť. Ivan Ruller v roku 1950 absolvoval štúdium architektúry na brnenskej Vysokej škole technickej dr. Edvarda Beneša. Jeho učiteľmi boli vynikajúci brnenski architekti-profesori Bedřich Rozehnal

a Bohuslav Fuchs. Už ako študent v rokoch 1948–52 bol asistentom Bedřichovi Rozehnalovi a spolupracoval na profesorových projektoch. Odchod do praxe, opätovný návrat na školu kde pôsobí v rokoch 1954–59 u prof. M. Kopřivu už ako asistent, v pohnutých časoch ju nedobrovoľne opúšťa v roku 1959. Potom ako architekt prešiel viacerými projektovými ústavmi, pracoval i v zahraničí. V rokoch normalizácie zaujal veľmi jasný občiansky postoj, čo ho stálo členstvo vo Zväze architektov, mal zakázanú publicistickú a pedagogickú činnosť. V tomto období spolupracuje s viacerými výtvarníkmi a umelcami rovnakého zmysľania. Patrí k zakladateľom „Združenia Q“, ako aj „Skupiny 58“. Bol signatárom charty „Několik vět“. V roku 1990 bol pri založení BLOK-u architektov a výtvarníkov.

Po príchode Vladimíra Karfíka do Brna rozvíjajú sa vzájomné osobné a priateľské kontakty. Po roku 1989 sa vracia opäť na školu, do tej istej budovy na Poříčí 5, v ktorej ako mladý absolvoval Cvičnú obecnú školu a Gymnázium. V roku 1990-4 bol vo funkcii dekana Fakulty architektúry VUT Brno. V roku 1990 bol menovaný profesorom a v roku 1994 stáva sa vedúcim Ústavu obytného prostredia a voľnej tvorby a v rokoch 1996–2000 vedie Ústav verejných stavieb. Vychovaný na princípoch brnenského funkcionalizmu a medzivojnovovej moderny, je pokračovateľom Rozehnalovej a Fuchsovej tradície nielen v architektúre, ale aj v pedagogickej činnosti až dodnes.

Architektonická tvorba profesora Ivana Rullera je veľmi bohatá a rozmanitá. Z jeho 530 štúdií, projektov, súťažných návrhov a realizácií doma i v zahraničí z najznámejších diel treba spomenúť: 1960–65

Spolupráca na novostavbe Janáčkovej opery v Brne (interiéry vstupných a reprezentatívnych priestorov);

1968–70

Administratívna budova INGSTAV (s prvou dvojitou fasádou v Československu);

1964–75

SOU Chemické, Bratislava-Vlčie hrdlo;

1972–90

Športová hala RONDO s jej rekonštrukciou na hokejovú halu (s originálnou lanovo-väzníkovou konštrukciou prestrešenia);

1977–82

Národné múzeum v Tripolise, Líbya;

1987–89

Zdravotnícka fakulta Karlovej univerzity v Prahe;

1992–94

Výstavný pavilón E na BVV.

Je treba sa zmieniť o viacerých ocenených súťažných návrhoch doma i v zahraničí. Napríklad súťažný návrh na radnicu v Amsterdame a radnicu v Toronte, opery v Bagdade, alebo súťažný návrh na Nové Egyptské Múzeum v Káhire. Profesor Ivan Ruller je významnou a uznanou osobnosťou českej architektúry a vysokoškolským pedagógom, ktorému sa dostalo mnohých ocenení nielen doma, ale i v zahraničí:

1968 Krajská cena A. Procházku za interiéry

Janáčkovej opery v Brne;

1993 Cena Vladimíra Karfíka BLOK-u za dielo,

Pavilón E na BVV;

1994 Zlatá medaila VUT v Brne za pedagogickú

činnosť;

1995 Cena mesta Brna za celoživotné

architektonické dielo;

od 1997 člen Saskej Akadémie vied;

2011 Medaila II.stupňa za zásluhy v oblasti

umenia, udelená prezidentom ČR;

2004 Grand prix Obce architektů za celoživotné

dielo;

2016 Cena Vladimíra Karfíka BLOK-u za

zásadný prínos v urbanizme a architektúre.

„V architektúre musí existovať niečo ako pokora k miestu,“ tvrdí Ivan Ruller. Životom a tvorbou je spätý predovšetkým s Brnom. Preto je kritický k mnohým urbanistickým návrhom v tomto meste. Naopak vie vyjadriť obdiv a uznanie viacerým skvelým realizáciám, ktoré Brnu prinavracajú skvelú éru funkcionalizmu, ktorá ho preslávila. Aj jeho športové aktivity v mladosti, najmä ako úspešného rugbyistu, mali veľký podiel na formovaní jeho charakterových vlastností: humánnosti, skromnosti, čestnosti a pracovitosti. Pán profesor má veľa ďalších skvelých vlastností, ktoré sú vzorom pre každého, nielen v architektúre. A v prvom rade je veľkou inšpiráciou najmä pre mnohé, i generácie jeho bývalých i dnešných študentov. Ivan Ruller vždy prechovával k nám Slovákom veľmi úprimné a priateľské vzťahy. Ako dekan FA VUT, vedúci Ústavu a pedagóg v Brne pokračoval

a upevňoval dobré vzťahy oboch našich škôl. Podieľal sa na odbornom a profesnom raste našej fakulty ako člen Vedeckej a umeleckej rady a mnohé roky ako predseda štátnicových komisií. Architekt a profesor Ivan Ruller v podvečeroch 21. a 22. novembra t. r. v slávnej vile Tugendhat v širokom kruhu pozvaných priateľov a prominentných hostí oslávil svoje 90. narodeniny. Dostalo sa mu od každého srdečného blahoželania k tomuto krásnemu životnému jubileu. Zo Slovenska si pozval zástupcov a priateľov z Fakulty architektúry STU v Bratislave, Spolku architektov Slovenska a BLOK SAS-u. V prvý podvečer, po úvode profesora Mojmirá Kyselku a osobnej prezentácie svojej tvorby ako prví gratulanti boli zástupcovia FA STU Bratislava, pani dekanka doc. Lubica Vitková a prodekan prof. Robert Špaček. Jubilatovi za spontánneho potlesku odovzdali Medailu Emila Belluša, ako najvyššie ocenenie fakulty, za dlhoročnú obojstrannú spoluprácu a prínos profesora Ivana Rullera v rámci rozvoja architektonického školstva.

Životné jubileum tohto významného brnenského architekta a pedagóga si verejnosť pripomenie vernisážou výstavy „Výber z prac Ivana Rullera“ vo vile Stiassny dňa 6. 12. 2016, ktorú poriadajú Národný pamiatkový úrad a Metodické centrum modernej architektúry v Brne. Výstava potrvá do 19. februára 2017.

Tak všetko najlepšie pán profesor Ivan Ruller do ďalšieho decénia!

– Ivan G ü r t l e r, BLOK-SAS.

Foto Ivan Ruller s dekanou: archív Vila Tugendhat

Foto Ivan Ruller v šiltovke: Dalibor Borák–

10. X KOBD

Komplexná obnova bytových domov, ako znie oficiálny názov konferencie, zahájila koncom novembra tohto roka už svoj 10. ročník. Záštitu nad podujatím prevzal generálny riaditeľ Štátneho fondu rozvoja bývania Ing. Juraj Kurňavka. V príjemnom horskom prostredí Vysokých Tatier v lokalite Podbanské sa v období medzi 23.–25. novembrom 2016 zišlo takmer 360 odborníkov z oblasti stavebníctva a architektúry. Témou tohoročnej medzinárodnej konferencie bola Zelená úsporám energie pri kvalitnej obnove. Podujatie bolo rozdelené do troch dní, počas ktorých prebehlo 8 sekcií. Siedma sekcia, ako je už tradičným zvykom a rutinou podujatia, patrila Fakulte architektúry STU so zastúpením pedagógov z Ústavu architektúry obytných budov. Garanciu nad sekciou prevzala už po desiatykrát doc. Ing. arch. Andrea Bacová, PhD.

V sekcii, ktorej hlavnou problematikou sa v aktuálnom ročníku stala rezidencializácia obytného prostredia, vystúpili a diskutovali: doc. Bacová s témou Rezidencializácia – nový nástroj obnovy obytného prostredia. S užšou špecifickou problematikou následne boli prezentované 3 príspevky: arch. Michal Czafík s témou Rehabilitácia sociálneho prostredia bytových domov, arch. Edita Vráblová s témou Zmena vizuálnej identity poloverejných priestorov rezidenčnej jednotky

a arch. Branislav Puškár s témou Rezidencializácia parteru bytových domov. Pri príležitosti 10. ročníka bola doc. Andrei Bacovej udelená pamätná cena za dlhoročnú odbornú spoluprácu, organizáciu a vedenie sekcie Architektúra a priamo z rúk prezidenta Združenia pre podporu obnovy bytových domov prof. Ing. Dušana Petráša, PhD. a výkonného predsedu Ing. Miroslava Vereša. Na konferencii bolo prednesených spolu 46 príspevkov, ktoré predostreli nové problémy a nastolili aktuálne témy z rôznych oblastí spojené s obnovou bytového fondu. Ako povedal na záver prof. Petráš: „Tešme sa spoločne na ďalší ročník!“

arch. Edita Vráblová

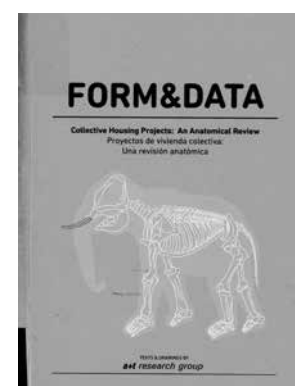

– Michal Czafík,
Ústav architektúry obytných budov FA STU,
Foto: Archív ÚAOB–

doc. Andrea Bacová, sprava prof. Dušan Petráš a zľava Ing. Miroslav Vereš

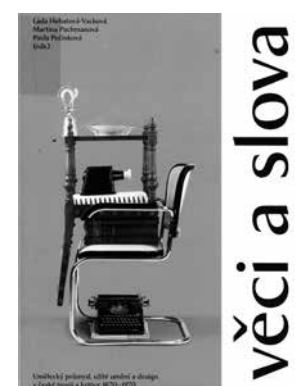

zľava arch. Michal Czafík, arch. Edita Vráblová, arch. Branislav Puškár a doc. Peter Suchánek, Rehav

VÝBER Z NOVINIEK V KNIŽNICI FA STU:

- VOJTEKOVÁ, E.: Presklené átriá. Typológia, mikroklima, konštrukcie. Vydavateľstvo STU, Bratislava 2016
- FIDLER, P.: Architektúra Seicenta. Staviteľia, architekti a stavby viedenského dvorského okruhu v Rakúsku, v Čechách, na Morave a na Slovensku v 17. storočí. VEDA, Bratislava 2015
- HOLUBEC, P. –ed.: Človek, stavba a územní plánování 9. ČVTU, Praha 2016
- BACOVÁ, A.: Slovenský rodinný dom 2000–2015. Eurostav, Bratislava 2016
- TURČEK, P. – SÚLOVSKÁ, M. – STACHO, J.: Zakladanie stavieb. Stavebné jamy, oporné konštrukcie a zlepšovanie zemín. STU, Bratislava 2016
- PER, A.F. – MOZAS, J.: Form&Data. Collective Housing Projects: An Anatomical Review. a+t architecture publishers, Spain 2016
- NOVÝ, O.: Česká architektonická avantgarda. PROSTOR, Praha 2015
- BURÁK, M. –ed.: Mestské zásahy Trnava 2016. Vaše nápady pre lepšie mesto. Územné plány, Košice 2016
- Hubatová-Vacková, L. –ed., Pachmanová, M. –ed., Pečinková, P. –ed.: Věci a slova. UMPRUM, Praha: 2014
- FRAMPTON, K.: Studies in Tectonic Culture. The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture. Massachusetts Institute of Technology, Chicago 1995
- KOBAN, J. –ed.: Inovatívne mesto. Fakulta umení TU Košice, Košice 2013
- BIDLOVÁ, J.: Fotovoltaický design. Užité FV technologie v architektuře. Vysoké učení technické v Brne, Brno 2011

INFORMAČNÉ LISTY FA STU BRATISLAVA

ročník 24, 2016/2017, # 4 december
Prvý raz vyšlo ako Informačný bulletin v marci 1992.

VYDÁVA: FA STU, Námestie slobody č. 19, 812 45 Bratisla
ŠÉFREDAKTORKA: Ing. arch. Irena Dorotjaková
KONTAKT: 0918 665 026, 02 / 57276178
E-MAIL: dorotjakova@fa.stuba.sk
DIZAJN/LAYOUT: Lenka Hámošová, MDes.
FOTOGRAFIE: Mgr. art. Matej Kováč,
Ing. arch. Irena Dorotjaková, archív FA STU
ISSN 1337-2475
REGISTRÁCIA MK: EV 2962/09

:70:40:

VÝROČIE VÝUČBY ARCHITEKTÚRY
VÝROČIE ZALOŽENIA FA STU

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá autor.